

مقایسه تأثیر آموزش درس اصول مدیریت به دو روش سخنرانی و بحث در گروه‌های کوچک بر میزان یادگیری دانشجویان پرستاری و مامایی

پژوهشگران: فریبا عسگری^۱، طاهره السادات خوش نظر^{۲*}، آسیه صدیقی^۳

(۱) گروه پرستاری (مدیریت)، مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران
(۲) دانشجوی دکترای آموزش پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران
(۳) گروه پرستاری (داخلی-جراحی)، مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۹۱/۱۰/۲

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۲/۵/۱۷

چکیده

مقدمه: تدریس اصول مدیریت، یک فرآیند بسیار مهم در پرستاری و مامایی ست، چرا که توانمند سازی دانشجویان در این زمینه می تواند موجب ارتقای کیفیت سیستم بهداشتی-درمانی گردد. لذا انتخاب یک روش مناسب آموزش از اهمیت زیادی برخوردار است. روشی که بتواند فرآیند یادگیری را تسهیل نماید و موجب افزایش تفکر انتقادی در فراگیران گردد.

هدف: این مطالعه با هدف تعیین تأثیر آموزش درس اصول مدیریت به دو روش سخنرانی و بحث در گروه‌های کوچک بر میزان یادگیری دانشجویان کارشناسی پیوسته و ناپیوسته پرستاری و مامایی طراحی و اجرا گردید.

روش کار: در این مطالعه نیمه تجربی، کلیه دانشجویان ترم سوم کارشناسی ناپیوسته و ترم ششم کارشناسی پیوسته پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی گیلان که در طی دو نیمسال تحصیلی متوالی واحد اصول مدیریت را اخذ نموده بودند، به روش سرشماری بررسی شدند (۹۳ نفر). طی هشت جلسه مباحث تئوری به دو شیوه سخنرانی (۴ جلسه) و بحث گروهی در گروه‌های کوچک (۴ جلسه) ارائه گردید. نتایج نمرات آزمون ها در دو شیوه تدریس مقایسه گردید. داده ها با استفاده از آمار توصیفی (توزیع فراوانی و میانگین) و آمار استنباطی (تی زوج و تی مستقل) مورد ارزیابی قرار گرفت.

نتایج: یافته های مطالعه نشان داد که میانگین امتیاز آزمون ها بطور معناداری در زمان تدریس به روش بحث گروهی بیشتر از میانگین امتیاز به روش تدریس سخنرانی بود ($P < 0/001$). در روش بحث گروهی میانگین نمرات دانشجویان کارشناسی پیوسته پرستاری $8/31 \pm 0/48$ ، دانشجویان کارشناسی ناپیوسته پرستاری $7/87 \pm 0/69$ ، دانشجویان کارشناسی پیوسته مامایی $7/71 \pm 0/71$ و دانشجویان کارشناسی ناپیوسته مامایی $7/72 \pm 0/73$ بوده است.

نتیجه گیری: با توجه به بالاتر بودن میانگین نمرات دانشجویان در جلساتی که با روش بحث گروهی اداره می شد به نظر می رسد آموزش درس مدیریت به روش بحث گروهی بتواند تأثیر بیشتری بر یادگیری دانشجویان پرستاری و مامایی داشته باشد.

کلید واژه ها: روشهای تدریس، سخنرانی، دانشجویان

مقدمه

کفایت مشکل گشایی بوده و بتوانند ضمن رعایت اصول کلاسیک مانند مددجو محوری و کل نگر، مشکلات عرصه مراقبت را مدیریت و حل نمایند(۱).

از طرفی، امروزه در تعیین اهداف، انتخاب و سازماندهی محتوای درسی سعی بر این است که فراگیر خود در کسب مفهوم سهیم باشد و از طرق مختلف به فعالیت های ذهنی، علمی، فردی و گروهی وادار شود، برای تحقق این هدف بر استفاده از روش های فعال تأکید می شود. انتخاب یک روش مناسب آموزش برای یادگیری، بسیار حایز اهمیت است(۲). یکی از راه های مفید برای نیل

یادگیری، فرآیند ایجاد تغییر در رفتار از طریق تجربه هست و ایجاد یک محیط یادگیری مؤثر از مهمترین وظایف مدرسان و مربیان است. این امر به ویژه در آموزش رشته های علوم پزشکی به دلیل تغییرات مداوم و روزافزون در عرصه های مراقبتی از اهمیت مضاعف برخوردار است، زیرا از دانشجویان انتظار می رود بتوانند مشکلات غیرمترقبه ای را که در محیط مراقبت حادث می شود بررسی و با اتخاذ تصمیمات به موقع با کمک سایر اعضای تیم درمان درصدد رفع آن برآیند. بنابراین مدرسان باید دانشجویان خود را به گونه ای تربیت کنند که دارای

ارزشمند است. به‌طور کلی گفتگو و مباحثه، به فکر کردن، درک کردن، یادگرفتن و به خاطر آوردن کمک می‌کند و همه افراد علاقمندان از این شیوه بهره می‌برند (۱). بحث گروهی را می‌توان در گروه‌های کوچک اجرا نمود، بحث در گروه کوچک برای شرکت‌کنندگان امکان شناسایی یکدیگر و احساس تعلق به یک گروه را فراهم می‌کند (۹). اما مهم‌ترین مسئله در این گروه‌ها یادگیری مشارکتی است، تحقیقات مؤید این مسئله است که این روش نسبت به دیگر یادگیری‌ها نظیر رقابتی و انفرادی، پیشرفت تحصیلی بالاتری را به وجود آورده است و با توجه به بررسی و پژوهش‌های انجام‌شده در میان روش‌های متعدد و جدید آموزشی، جهت اجرا در دانشگاه‌ها و مدارس کارآیی بالایی دارد (۷).

در زمینه اثربخشی روش بحث گروهی پژوهش‌های مختلفی انجام شده و اکثراً مؤید اثربخشی آن به‌ویژه در مقایسه با دیگر روش‌های آموزشی هستند به عنوان مثال جانسون (Johnson) معتقد است که در تدریس به روش بحث گروهی، فراگیران در داخل گروه و بین گروه با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند و همکاری و اعتماد به نفس و درک آنان افزایش می‌یابد (۱۰). همچنین مهرا و همکاران نیز تأکید دارند که یادگیری در شیوه بحث گروهی عمیق‌تر و مؤثرتر به نظر می‌رسد (۱۱). کاران (Curran) و همکاران رویکردهای مبتنی بر یادگیری از طریق گروه‌های کوچک را راهبردی سودمند برای یادگیری‌های بین حرفه‌ای دانسته و عوامل تعاملاتی درون این شیوه یادگیری را دارای اثرات مهم بر علائق، یادگیری و رضایت دانشجویان از یادگیری عنوان می‌کنند. آن‌ها در قالب یک پژوهش روی دانشجویان پزشکی، پرستاری، داروسازی و دندانپزشکی، ضمن آموزش آنان در مورد موضوعات بین حرفه‌ای به سنجش رضایت آنان از تجربه یادگیری به شیوه گروه‌های کوچک پرداختند. نتایج نشان داد که تمامی دانشجویان رشته‌های مختلف رضایت بیشتری را از یادگیری چهره به چهره و در قالب گروه‌های کوچک ابراز نموده و به‌طور قابل توجهی آن را در علاقه‌مندی خود نسبت به یادگیری‌های بین حرفه‌ای مؤثر دانسته‌اند (۱۲).

به اهداف آموزشی و درسی، فرآیند تدریس است که به دلیل اهمیت آن در آموزش بسیار مورد توجه مدرسان هست (۳).

یکی از روش‌های آموزشی مستقل، روش سخنرانی است که از بیان شفاهی برای توضیح و تفهیم مطالب استفاده می‌شود و پایه و اساس این‌گونه آموزش، ارائه اطلاعات یک‌سویه از طرف استاد به دانشجویان است که کمیت و کیفیت ارائه یک محتوی به روش سخنرانی نیز تعیین‌کننده میزان آمادگی استاد برای سخنرانی است. در هر حال برای ارائه درس به این روش نیاز به آمادگی‌هایی از طرف مدرس مثل تدوین محتوای درس شامل بخش‌های مقدماتی (آمادگی تجهیزاتی، زمانی عاطفی)، میانی (استمرار توجه فراگیران در طول ارائه، جامع بودن و سازمان‌دهی منطقی محتوی) و پایانی شامل محتوی دربرگیرنده اهداف آموزشی باشد (۵،۴).

سالهاس است که تدریس دروس نظری در رشته‌های علوم پزشکی اغلب به شیوه سخنرانی (Lecture) استاد در کلاس ادامه دارد، عملی که هم برای استاد و هم برای دانشجو صرفاً به‌عنوان رفع تکلیف تلقی می‌گردد (۷،۶).

از دیگر روش‌های فعال تدریس، روش بحث گروهی است. این روش از مفیدترین و معتبرترین روش‌های آموزشی است و هدف آن دستیابی به توافق، نسبت به نتیجه‌گیری‌های کلی است. اساس این روش این است که آموزش‌دهنده سؤالاتی را مطرح می‌کند و گروه طی جلساتی در مورد پاسخ آن سؤال مشارکت کرده و به بحث و ارائه پاسخ می‌پردازند و فراگیران فرصت مساوی برای بحث و اظهار عقیده دارند (۸).

آموزش و یادگیری به شیوه بحث گروهی، صرفنظر از ابعاد آموزشی و ایجاد فرصت کافی برای تجزیه و تحلیل نکات ریز در بحث‌ها، به لحاظ ارتقاء فرهنگ اجتماعی و ارتباطات افراد نیز تأثیرات غیرقابل‌انکاری دارد. این شیوه خصوصاً برای دانشجویان در بهبود مهارت‌های ارتباطی، ایجاد اعتماد به نفس با بحث در مورد موضوع، بهبود توانایی در رساندن و شفاف سازی منظور، تقویت توانایی گوش کردن، بیان آزاد نظرات و طرح سؤالات متقابل،

تأثیر این شیوه آموزشی در درس مدیریت بر میزان یادگیری دانشجویان پرستاری و مامایی انجام شده است.

روش کار

این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی است. جامعه پژوهش شامل ۹۳ نفر از دانشجویان پرستاری و مامایی دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت بود و تمامی دانشجویان پرستاری و مامایی مقاطع کارشناسی پیوسته و ناپیوسته که در نیمسال دوم ۸۷-۸۶ و نیمسال اول ۸۸-۸۷ درس مدیریت را انتخاب کرده بودند، به عنوان نمونه پژوهش در تحقیق وارد شدند.

پس از بیان اهداف تحقیق، دانشجویان هر کلاس بر حسب انتخاب خود در یکی از گروه‌های بحث گروهی و یا سخنرانی قرار گرفتند. تعداد افراد هر گروه ۵ تا ۶ نفر بود. هیچگونه چارچوب یا محدودیتی به لحاظ تفکیک گروه بندی‌ها اعمال نگردید. دلیل این نوع گروه بندی آن بود که تمایل افراد در همگروه بودن باعث ارتباط هر چه بهتر آنان در بحث گروهی و آموزش جمعی می‌باشد، لذا گروه بندی افراد به این شکل خطایی در روند مطالعه ایجاد نمی‌کرد (۱۹). در هر دو رشته، مباحث تدریس یکسان بود که ۴ جلسه از مباحث به شیوه سخنرانی استاد محور (همراه با نمایش اسلاید) و ۴ جلسه به شیوه بحث گروهی در گروه کوچک دانشجو محور ارائه گردید و در زمان ارائه فرآیند تدریس، هیچ یک از دانشجویان درباره انجام مطالعه یا روش آن آگاهی نداشتند.

در پایان هر جلسه تدریس به شیوه سخنرانی یا بحث گروهی، آزمونی از مطالب همان جلسه از دانشجویان گرفته شد. برگه‌های آزمون فاقد نام و مشخصات دانشجو بود. محتوای ارائه شده به دو گروه کارشناسی پیوسته و ناپیوسته به دلیل پیوستگی مطالب درس مدیریت مفاهیم تدریس شده در هر دو گروه یکسان بوده است.

تدریس به روش بحث گروهی در گروه‌های کوچک به این صورت بود که از قبل، مطالب آن جلسه و سؤالات آزمون تایپ شده به تعداد افراد تهیه می‌گردید. هر یک از گروه‌ها (که با شماره مشخص نامگذاری می‌شدند)، در کلاس با آرایش چیدمان صندلی‌ها به صورت دایره وار

اگرچه مزایای این روش از مدت‌ها قبل مورد بحث و بررسی قرار گرفته است اما در این باره نتایج مختلفی گزارش شده است. نتایج مطالعات ادیب حاج باقری، لیک (Lake)، روم (Romm)، نویل (Neville) و همکاران نشان داد که یادگیری در دو روش سخنرانی و بحث گروهی تفاوت چندانی باهم ندارد، الینگسون (Ellingson) نیز نشان داده است که یادگیری دانشجویان در روش سنتی بیش از روش بحث گروهی بوده است (۱۷-۱۳). مطالعات مهرا و همکاران و هلد (Helde) و همکاران نشان دادند میزان یادگیری در روش بحث گروهی بیش از روش سنتی است (۱۱، ۱۸). اما برخی تحقیقات نشان می‌دهند که بیشتر مدرسان دانشگاه‌ها همچنان با روش‌های تدریس فعال آشنایی نداشته و به همان روش‌هایی تدریس می‌کنند که خود با آن آموزش دیده‌اند. به همین دلیل بسیاری از آنها به شیوه‌های سنتی تدریس متکی هستند (۱۷). این مدرسان معمولاً محتوا-محور بوده و محیط آموزشی با جو رسمی و حداقل مشارکت فراگیران را ترجیح می‌دهند. اتکای مدرسان به روش‌های سنتی تدریس، نوعی برنامه درسی مبتنی بر ضرورت مطیع بودن و پذیرندگی را به‌طور پنهانی به دانشجویان القا کرده و از اعتماد به نفس آنها می‌کاهد (۱۹). بنابراین همچنان این سؤال باقی می‌ماند که از میان روش‌های تدریس کدامیک می‌تواند در آموزش دروس بویژه درس‌هایی که دانشجویان یا از آن اطلاعاتی ندارند و آگاهی بسیار کمی دارند، اثربخش‌تر باشد.

با توجه به آن که اصول مدیریت و کاربرد آن در پرستاری و مامایی از جمله درس‌هایی محسوب می‌گردد که دانشجویان در زمانی این واحد را می‌گذرانند که واحدهای تخصصی خود را گذرانده و به سیستم مراقبتی-درمانی در حیطه تخصصی خود واقف باشند، مقایسه اثر دو روش تدریس در این درس می‌تواند با سهولت بیشتری صورت گیرد.

با توجه به نتایج متناقض مطالعات مختلف و وجود دیدگاه‌های مختلف در مورد اثربخشی تدریس به روش بحث در گروه‌های کوچک، این تحقیق با هدف تعیین

(کارشناسی پیوسته و ناپیوسته) از آزمون تی مستقل استفاده گردید. $p < 0/05$ به عنوان سطح معنی داری تلقی شد. برای رعایت ملاحظات اخلاقی، اجازه نامه رسمی از مسئولین دانشکده پرستاری کسب شد و هماهنگی با مدیر گروه محترم پرستاری جهت انجام پژوهش حاضر انجام گرفت. در ضمن نمرات دانشجویان با کد اختصاص یافته به هر دانشجو مورد بررسی قرار می گرفت و از ذکر اسامی خودداری شد.

نتایج

از ۹۳ دانشجوی شرکت کننده، ۲۷ نفر از دانشجویان در مقطع کارشناسی پیوسته پرستاری، ۱۹ نفر کارشناسی پیوسته مامایی، ۲۳ نفر کارشناسی ناپیوسته پرستاری و ۲۴ نفر در مقطع کارشناسی ناپیوسته مامایی مشغول به تحصیل بودند.

میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان پرستاری پیوسته $21 \pm 1/07$ ، پرستاری ناپیوسته $22 \pm 0/47$ ، مامایی پیوسته $21 \pm 2/28$ و مامایی ناپیوسته $22 \pm 0/75$ سال بود. نتایج مربوط به میانگین و انحراف معیار نمرات کسب شده دانشجویان پرستاری و مامایی در جداول نشان داده شده است. نمرات اخذ شده در دو گروه دارای تفاوت آماری معنی دار بود ($p < 0/001$) اما این تفاوت برحسب نوع مقطع تحصیلی پیوسته و ناپیوسته هر رشته معنی دار نبود (جدول شماره ۱ و ۲).

اکثر دانشجویان ($71/53\%$)، از روش بحث گروهی بسیار راضی بودند. آنان اذعان می داشتند که بهتر است جهت افزایش میزان مشارکت و بالطبع میزان یادگیری در اکثریت دروس از این روش استفاده شود.

بحث و نتیجه گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که روش بحث گروهی در مقایسه با سخنرانی، سبب افزایش یادگیری دانشجویان می گردد. در همین راستا باغچقی و همکاران مطالعه ای با عنوان تأثیر دو روش تدریس سخنرانی و بحث گروهی بر مهارت های ارتباط با بیمار در ۵۷ نفر از دانشجویان پرستاری در دو گروه شاهد و آزمون انجام دادند بطوریکه دروس داخلی جراحی در دانشجویان ترم

مستقر و مطالب خواندنی بین آنها توزیع می گردید. برای هر بخش از مطالب، زمان بندی مشخص شده و دانشجویان پس از یک مرحله مطالعه فردی، مطلب را به بحث عمومی گذاشته و به پرسش و پاسخ در رابطه با موضوع مورد بحث می پرداختند. پس از اتمام مطالعه مطالب توسط گروه ها، هر گروه موظف به طرح سه سؤال برای گروه بعدی بود، در نتیجه هر گروه برای طرح سؤالات نیز باید یک بار دیگر مطلب را مورد مطالعه دقیق و بحث قرار می داد. سؤالات سه تایی هر گروه که به گروه بعدی داده می شد به صورت گروهی (مشورتی) پاسخ داده می شد و در نهایت یک پاسخ ارائه می گردید. پس از جمع آوری پاسخ ها، همه گروه ها در کلاس اصلی به صورت یک جا و با آرایشی همانند چیدمان کلاسی مبتنی بر سخنرانی، جمع شده و سؤالات و پاسخ های گروه توسط خود دانشجویان مورد بحث قرار می گرفت. نقش مدرس به عنوان تسهیل گر (Facilitator) و راهنما بوده و با حضور بین گروه های مختلف، پاسخگوی ابهامات و سؤالات دانشجویان بود. در خاتمه کلاس دانشجویان به صورت فردی بدون مراجعه به متن درسی که در اختیار داشتند به سؤالات آزمون از درس آن روز، بدون درج نام، پاسخ می دادند. تعداد سؤالات آزمون بر اساس مبحث مربوطه بین ۵-۱۰ سؤال چهارگزینه ای طراحی شده بود.

در پایان هر جلسه از کلاس و پس از برگزاری آزمون از دانشجویان در مورد رضایت و علاقمندی آنان نسبت به هر یک از دو شیوه مختلف تدریس در کلاس ها به صورت شفاهی و طرح سؤال باز نظرسنجی و نظرات ایشان ثبت گردید.

در خاتمه کلاس ها و پس از برگزاری آزمون، پاسخ های صحیح سؤالات طرح شده در آزمون از هر یک از دو شیوه تدریس، بررسی، ثبت و مقایسه گردید. برای تجزیه و تحلیل داده ها، این نمرات وارد نرم افزار SPSS نسخه ۱۳ شد. از شاخص های آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) استفاده و برای مقایسه میانگین در گروه های دانشجویی مورد مطالعه از آزمون تی زوج و برای وجود یا عدم وجود ارتباط بین مقاطع تحصیلی

بحث گروهی در تدریس شامل: رضایتمندی آنان از تعامل با دیگران در فرآیند یادگیری، ایجاد اعتماد به نفس بیشتر و کاهش خجالت و کم رویی در دانشجویان متعاقب شرکت در جلسات بحث گروهی، صرف زمان کمتر دانشجویان برای مطالعه جهت آزمون های پیشرفت تحصیلی، حصول فراگیری و برداشت بیشتر از کلاس در شیوه بحث گروهی، تقویت انتقادپذیری، ایجاد و تقویت توانایی مدیریت و رهبری در گروه، تقویت قدرت بیان و استدلال، تقویت قدرت تحلیل و تصمیم گیری، آشنایی با روش کسب اطلاعات و حل مسائل، آزادی و تنوع کلاس، رفع ابهامات و سؤالات در همان جلسه کلاس، بحث داغ بین دانشجویان در مورد سؤالات بیان گردید. صفری و همکاران نیز در مطالعه خود روی دانشجویان پزشکی سمنان به چنین نتایجی دست یافتند (۲۵).

با توجه به اینکه روش بحث گروهی در مطالعه حاضر نیز یک روش اثربخش تلقی گردید و در ضمن براساس نظرسنجی شفاهی از دانشجویان، تمایل و علاقمندی فراگیران به تدریس به شیوه بحث گروهی بیشتر و زمان صرف شده برای مطالعه این دروس بسیار کمتر از تدریس به شیوه سخنرانی بوده است. لذا پیشنهاد می‌گردد که مدرسین، در مباحثی که دانشجویان کمتر به آن آشنا بوده و از آن آگاهی دارند از روش‌های دانشجوی-محور استفاده نمایند تا به هدف نهایی آموزش که همانا ارتقاء کمی و کیفی سطح یادگیری دانشجویان است نائل آیند.

از محدودیت های پژوهش می توان به این موارد اشاره نمود: از آنجاییکه واحد نظری مدیریت جزء واحدهای بحث برانگیز دروس دانشجویان محسوب می‌شود، مسلماً در آغاز انجام فرآیند تدریس به روش بحث گروهی، مشکلاتی از جمله: عدم آشنایی دانشجویان با مباحث ذهنی مدیریت، عدم هماهنگی با روش معمول آموزشی (سخنرانی) و بالطبع همکاری کم دانشجویان، عدم آشنایی به تدریس به روش بحث در گروه‌های کوچک (مثلاً آشنایی با رهبری گروه)، ضرورت هماهنگی با آموزش دانشکده جهت تخصیص کلاس با فضای فیزیکی

اول و سوم، در گروه شاهد با شیوه سخنرانی و در گروه آزمون به روش بحث گروهی تدریس گردید. نتایج حاکی از آن بود که میانگین نمره مهارت ارتباط با بیمار قبل و بعد از تدریس در گروه سخنرانی اختلاف معنی داری نداشت اما قبل و بعد از تدریس در گروه بحث گروهی بطور معنی داری افزایش یافته بود. همچنین نمره مهارت های ارتباطی دانشجویان بعد از تدریس در گروه آزمون بالاتر از گروه شاهد بود (۲۱). در یک مطالعه مشابه داخلی توسط دل آرام در شهرکرد، میزان یادگیری به دو روش بحث گروهی و سخنرانی در دانشجویان مامایی مقایسه شد. در این مطالعه میزان نمرات آزمون بعد از روش بحث گروهی به‌طور معنی داری از سخنرانی بیشتر گزارش شده است؛ اما میانگین معدل پایان ترم در دو روش فوق تفاوت معنی داری را نشان نداد (۲۲). مطالعه دیگری توسط مهram و همکاران بر چهار دوره از دانشجویان پزشکی زنجان (مجموعاً ۷۹ نفر) در درس تئوری کودکان به دو روش بحث گروهی و سخنرانی انجام شد که اختلاف معنی داری را بین دو روش نشان داد ($p=0/019$) (۱۱).

در حالیکه در مطالعه فیشر (Fischer) و همکاران که بر روی دانشجویان سال سوم پزشکی در درس زنان و مامایی صورت گرفت، نتایج آزمون های پایانی و آزمون های بلافاصله پس از کلاس ها در دو گروه بحث گروهی و سخنرانی مشابه و بدون اختلاف معنی دار بوده است (۲۳). نتایج مطالعه آنتپوهل و هرزیگ (Antepohl & Herzig) نیز ضمن گزارش تمایل بیشتر فراگیران به روش‌های یادگیری بحث گروهی و یادگیری برمبنای حل مسئله (PBL (Problem-based learning نسبت به سخنرانی، به مقایسه نتایج آزمون ها بین دو شیوه از نظر نوع سؤالات پرداخته و اعلام نمود که علی رغم اظهار تمایل دانشجویان به شیوه بحث گروهی، تفاوت معنی داری در نتایج آزمون ها در دو شیوه و نیز انواع سؤالات (پاسخ کوتاه نسبت به سؤالات چند گزینه ای) وجود نداشت (۲۴).

همانگونه که ذکر شد، بعد از انجام طرح از دانشجویان بطور شفاهی نظرسنجی گردید که بر اساس نتایج آن، از نظر دانشجویان مهم ترین دلایل علاقه به

کافی با هدف تأمین فاصله بین گروه های دانشجویان در کلاس، وجود داشت؛ اما با اعمال تدابیر لازم این چالش ها نیز تا حدودی مرتفع گردید و با علاقمندی دانشجویان به استفاده از این روش مواجه شد تا حدی که در جلسات بعدی بدلیل تجربه قبلی، بازخورد بهتری از دانشجویان مقاطع مختلف گرفته شد و این روش تدریس در مقاطع بعدی ادامه پیدا نمود.

بنابراین بر اساس نتایج پژوهش پیشنهاد می گردد، از آنجاییکه بحث گروهی و کار در گروه های کوچک باعث افزایش مشارکت دانشجویان، افزایش عمق یادگیری و احساس مسئولیت بیشتر در آنان شده است، اساتید در تدریس سایر دروس نیز این روش را بکارگیرند و همچنین مطالعات بیشتری در زمینه سایر روش های مشارکتی در آموزش دانشجویان انجام گیرد.

تشکر و قدردانی

این طرح با حمایت مسئولین دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت انجام شده است، لذا محققین بر خود لازم می دانند که نهایت تشکر و سپاس خود را از مسئولین دانشکده و دانشجویان گرامی اعلام نمایند چرا که بدون همکاری بی شائبه مسئولین و دانشجویان این امر میسر نمی شد.

جدول شماره ۱: تأثیر دو روش آموزش سخنرانی و بحث گروهی بر یادگیری دانشجویان کارشناسی پیوسته و ناپیوسته پرستاری

سطح معناداری	سخنرانی		بحث گروهی		روش آموزش گروه پرستاری
	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	
۰/۰۰۱	۰/۷۴	۶/۳	۰/۴۸	۸/۳	کارشناسی پیوسته
۰/۰۰۱	۰/۵۷	۶/۱۵	۰/۶۹	۷/۸۷	کارشناسی ناپیوسته
	P= ۰/۴۴		P=۰/۶۴		آزمون تی مستقل سطح معناداری

جدول شماره ۲: تأثیر دو روش آموزش سخنرانی و بحث گروهی بر یادگیری دانشجویان کارشناسی پیوسته و ناپیوسته مامایی

سطح معناداری	سخنرانی		بحث گروهی		روش آموزش گروه مامایی
	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	
۰/۰۰۱	۰/۶۳	۵/۸	۰/۷۱	۷/۷	کارشناسی پیوسته
۰/۰۰۱	۰/۶۸	۶/۱۱	۰/۷۳	۷/۷۲	کارشناسی ناپیوسته
	P= ۰/۳۲		P=۰/۸۵		آزمون تی مستقل سطح معناداری

Reference

- 1- Liaghatdar M, Abedi M. Effectiveness of Lecturing Teaching Method and Group- Discussion Teaching Method on Educational Achievements and Communicative Skills: A Comparative Study. Quarterly journal of Research and Planning in Higher Education. 2004; 10(3): 29-55. persian.
- 2- Johnson J, Mighten A. A comparison of teaching strategies: lecture notes combined with structured group discussion versus lecture only. J Nurs Educ. 2005; 44(7): 319.
- 3- kolahdoz a. Teaching methods and techniques. Tehran. Tehran: Imam Hossein University; 2007.
- 4- Hill RJ. a Comparative Study of lecture and Discussion Methods. Studies in Adult Group Learning in the Liberal Arts. Tr J Emerg Med 2013;13(2):59-63 [Cited 2011 Mar 8]. Available from: http://www.journalagent.com/tatd/pdfs/tatd_13_2_59_63.pdf
- 5- seyf a A. Measurement and educational evaluation. Tehran: dooran; 2002.
- 6- Gorgi S. Successful Doctor. Iran: Ministry of Health and Medical Education; 2004. Persian. Azizi F. Medical Education: Challenges and perspectives. Tehran: Ministry of Health and Medical Education. Deputy for Education and Student affairs; 2004. Persian.
- 7- Azizi F. Medical sciences' education: Challenges and perspectives. Tehran: Ministry of Health and Medical Education. Deputy for Education and Student affairs; 2003. Persian.
- 8- keshavarz mohammadi N, hossyni SG. Health Education and Educational Technology. Tehran: Dibagaran Art Institute; 2002. Persian.
- 9- Shabani h. Educational and teaching skills: Teaching methods and technologies. Tehran: Samt; 2006.p. 246-68. Persian.
- 10- Johnson DW, Johnson RT, Smith K. The state of cooperative learning in postsecondary and professional settings. Educ Psychol Rev. 2007; 19(1): 15-29.
- 11- Mahram M, Mahram B, and mosavinasab SN. Comparison of the effect of group discussion teaching style student - based on the lecture medical students learn. Strides in Development of Medical Education. 2008; 5(2): 71-9. persian.
- 12- Curran VR. Student satisfaction and perceptions of small group process in case-based interprofessional learning. Med Teach. 2008; 30(4): 431-433.
- 13- Romm I, Gordon-Messer S, Kosinski-Collins M. Educating young educators: A pedagogical internship for undergraduate teaching assistants. CBE Life Sci Educ. 2010; 9(2): 80-86.
- 14- Lake DA. Student performance and perceptions of a lecture -based course compared with the same course utilizing group discussion. Phys Ther. 2001; 81(3): 896-902.
- 15- Neville AJ. Problem-based learning and medical education forty years on. Med Princ Pract. 2008; 18(1): 1-9.
- 16- Ellingson SP. A comparison of two approaches to preparing preservice teachers to manage classrooms: Generic versus discipline-specific. Studies in Art Education. 1991: 7-20.
- 17- Adib-Hajbaghery M, MirBagher N, Heidari S. Clinical Nursing Education Based on Nursing Process and Group Discussion. Iranian Journal of Medical Education. 2012; 11(7): 728-34. Persian.
- 18- Helde G, Brodtkorb E, Brathen G, Bovim G. An easily performed group education programme for patients with uncontrolled epilepsy—a pilot study. Seizure. 2003;12(7):497-501.
- 19- Mohsenpour L, Jafari Golestan N. The training of nursing manager's skills with group discussion method, a main step toward the promotion of clinical care quality. Ebnesina. 2011; 14 (1,2): 61-68. Persian.
- 20- Wing yi Cheng R, Lam S, Chung yan Chan J. When high achievers and low achievers work in the same group: The roles of group heterogeneity and processes in project based learning. Br J Educ Psychol. 2008; 78(2): 205-221.
- 21- Baghcheghi N, Kouhestani H, Rezaei K. Comparison of the Effect of Teaching through lecture and Group Discussion on Nursing Students' Communication Skills with Patients. Iranian Journal of Medical Education. 2010; 10(3): 211-218. Persian.
- 22- Delaram M. The effect of lecture and focus group teaching methods on midwifery students learning in obstetrics (2) course. Journal of Medical Education Development. 2006; 2(2): 3-7. persian.
- 23- Fischer RL, Jacobs SL, Herbert WN. Small-group discussion versus lecture format for third-year students in obstetrics and gynecology. Obstet Gynecol. 2004; 104(2): 349.
- 24- Antepohl W, Herzig S. Problem based learning versus lecture based learning in a course of basic pharmacology: a controlled, randomized study. Med Educ. 1999; 33(2): 106-113.
- 25- Safari M, Ghahari L. Comparing the Effects of lecture and Work in Small Groups on Learning of Head and Neck Osteology in Medical Students. Iranian Journal of Medical Education. 2011; 11(1): 10-15. Persian.

Comparison of efficiency management training using lecturing and small group teaching on learning rate of Nursing and Midwifery student's

BY: Asgari F¹, Khoshnazar T^{2*}, Sedighi A³

1) Department of Nursing(management), Instructor, School of Nursing and Midwifery, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran

2) PhD Student of Nursing, School of Nursing and Midwifery Shahid Beheshti, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

3) Department of Nursing(medical-surgical), Instructor, School of Nursing and Midwifery, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran

Received: 2012/12/22

Accepted: 2013/08/08

Abstract

Introduction: Teaching principles of management is important because it empowers the students in the field of midwifery and nursing. This aspect would improve the quality of care in health system significantly. Therefore, achieving the potential teaching method is great importance. This strategy involves techniques to facilitate the learning process and growth critical thinking in students.

Objective: This study aims to determine the effectiveness of management teaching within two learning process techniques using tutorials and small group teaching for Nursing and Midwifery student.

Methods: In this quasi-experimental study, all students (Term 3 and Term 6 Bachelor Students of nursing and midwifery, from Guilan University of Medical Sciences) approved management tutorial courses were studied (93 individual's census). During 8 theory sessions, two ways of teaching and discussion in small groups (4 sessions) were designed. The results of the quiz scores (for teaching time in lectures and teach in small groups) were compared. Data using descriptive statistics (frequency distribution and mean) and inferential statistics (t-test).

Results: The results suggested that; teaching Average Quizzes mean score was significantly higher in group discussion method then teaching as a lecture ($p < 0.001$). It showed nursing students (48 ± 3.8), students of Bachelor Students (69 ± 87.7), students of Midwifery (71 ± 7.7), Bachelor Students nursing student (73 ± 72.7).

Conclusion: As a result, average scores for medical students in small group teaching were higher. It seems teaching within discussion in small group is more effective on tutorial management among Midwifery and Nursing student.

Keywords: Teaching methods, Lectures, Students

*Corresponding Author: Tahereh Sadat Khoshnazar, Tehran, School of Nursing and Midwifery Shahid Beheshti

Email: Nh.khoshnazar@gmail.com